

Notă informativă
la proiectul de lege pentru modificarea
Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de act normativ a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite:

Proiectul a fost elaborat în scopul sporirii protecției sociale a persoanelor decorate cu „Ordinul Republicii” sau cu ordinul „Ștefan cel Mare”, stabilite cu traiul permanent peste hotarele Republicii Moldova, în contextul executării prevederilor Legii nr. 32/2021 pentru modificarea Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani, prin prisma armonizării normelor reglementate în art. 21 alineatul (4) și alineatele (1) și (2) întru a exclude unele ambiguități în interpretarea acestora.

În acest sens, menționăm că redacția actuală a alineatului (4) art. 21 din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani include mai multe aspecte, care urmează a fi armonizate, și anume:

- prestația specificată *alocația pentru merite deosebite* nu corespunde cu cercul de beneficiari pentru care este reglementată, și anume, conform alin. (1) al art. 21 *alocația pentru merite deosebite se acordă pentru soția/soțul sau mama/tatăl persoanelor decorate post-mortem cu „Ordinul Republicii” sau cu ordinul „Ștefan cel Mare”*. În cazul persoanelor decorate nominal cu distincții de stat denumirea alocației este specificată la art. 21 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 190/2003, și anume: *alocație lunară nominală de stat pentru persoanele cu merite deosebite față de stat* (în continuare – *alocație nominală*);

- alin. (4) art. 21 din Legea nr. 190/2003 nu prevede condiția de a fi *beneficiar de pensie sau alocație socială de stat, conform legislației naționale* (condiția obligatorie pentru persoanele decorate cu distincții de stat la acordarea dreptului la alocații nominale).

De asemenea, potrivit art. 3 și art. 9 din Legea nr. 1123/1992, distincțiile de stat, inclusiv „Ordinul Republicii” și Ordinul „Ștefan cel Mare”, se conferă atât *cetățenilor Republicii Moldova*, cât și *cetățenilor străini*.

Astfel, pe parcursul anilor distincțiile respective au fost conferite inclusiv unor cetățeni străini de rang înalt.

Concomitent, în conformitate cu normele stabilite în *Capitolul IV Alocații de stat pentru merite deosebite față de stat* din Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani, de dreptul la alocații nominale pot beneficia persoanele decorate cu distincții de stat, conform legislației, *atât cetățenii Republicii Moldova, cât și cetățenii străini*, cu condiția că sînt beneficiari de pensie sau alocație socială de stat, conform legislației naționale.

În contextul celor expuse, pentru a exclude o interpretare ambiguă și pentru a asigura condiții egale la acordarea dreptului la alocații nominale persoanelor decorate cu „Ordinul Republicii” sau cu Ordinul „Ștefan cel Mare”, indiferent de locul de trai al acestora, se propune reglementarea expresă a acestei condiționalități

în alineatul (4) al art. 21 din Legea cu privire la veterani.

Reieșind din faptul că, persoanele, decorate cu distincțiile de stat vizate, care se stabilesc cu traiul permanent peste hotarele Republicii Moldova, ar putea fi beneficiari de pensii sau alocații sociale de stat, stabilite conform legislației acestor state, se propune completarea cu această normă a alineatului (4) al art. 21 din Legea cu privire la veterani.

De asemenea, se concretizează că, dreptul se extinde doar asupra cetățenilor Republicii Moldova, care vor face parte din categoria menționată de persoane, întru a exclude situația, în care pentru acest drept se califică și persoanele străine de rang înalt, care au fost decorate cu „Ordinul Republicii” sau Ordinul „Ștefan cel Mare”.

Totodată, luînd în considerare faptul că, Legea nr. 32/2021, prin care s-a propus acordarea acestui drept categoriei vizate de persoane, a intrat *în vigoare din 16.04.2021*, iar din considerentele expuse mai sus nu a fost posibil de implementat, se propune ca dreptul la alocații nominale pentru categoria vizată de beneficiari, să fie acordată *începînd cu 16 aprilie 2021*, în cazul în care persoanele eligibile din categoria dată de beneficiari vor depune cererile cu documentele necesare în termen pînă la 31 decembrie 2021 inclusiv.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Nu se aplică.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi:

Proiectul dat prevede:

1) ajustarea tipului de prestație specificat în alineatul (4) al art. 21 din Legea cu privire la veterani cu tipul de prestație reglementat în art. 21 alin. (1) lit. a) din legea dată, prevăzută pentru categoria de persoane decorate nominal cu distincții de stat, și anume prestația *alocație pentru merite deosebite* se modifică în prestația *alocație nominală*, ce corespunde cu cercul de beneficiari reglementat;

2) reglementarea expresă în alineatul (4) al art. 21 din Legea cu privire la veterani a condițiilor:

- de a fi cetățean al Republicii Moldova și
- de a fi beneficiar de pensie sau alocație socială de stat, inclusiv în alte state, indiferent de faptul dacă au sau nu domiciliu în Republica Moldova;

3) acordarea dreptului la alocații nominale pentru categoria vizată de beneficiari *începînd cu 16 aprilie 2021*, în cazul în care persoanele eligibile din categoria dată de beneficiari vor depune cererile cu documentele necesare în termen pînă la 31 decembrie 2021 inclusiv.

5. Fundamentarea economico-financiară:

Conform informației parvenite de la Aparatul Președintelui Republicii Moldova, *pentru perioada 1992-aprilie 2021*, numărul de persoane decorate cu „Ordinul Republicii” constituie: cetățeni ai Republicii Moldova – 736, cetățeni străini – 34, iar numărul de persoane decorate cu ordinul „Ștefan cel Mare” constituie: cetățeni ai Republicii Moldova – 279, cetățeni străini – 4.

Totodată, potrivit informației, parvenite de la Casa Națională de Asigurări Sociale, *la situația din 01.08.2021*, numărul de beneficiari de alocații nominale, din rîndul persoanelor decorate cu „Ordinul Republicii”, cetățeni ai Republicii Moldova,

constituie 384 persoane, iar din rîndul persoanelor decorate cu ordinul „Ștefan cel Mare”, cetățeni ai Republicii Moldova, constituie 189 persoane.

Pentru acordarea dreptului la alocații nominale pentru 1 persoană, ce face parte din categoria vizată de beneficiari, vor fi necesare mijloace financiare suplimentare în mărime de 4500 lei/per persoană pentru anul 2021 (9 luni: aprilie – decembrie 2021) (1 persoană X 500 lei/lună X 9 luni = 4500 lei/per persoană).

Menționăm că, potrivit notei informative (secțiunea 5. Fundamentarea economico-financiară) la proiectul de lege privind modificarea și completarea Legii nr. 190/2003 cu privire la veterani, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă nr. 526 din 18 decembrie 2020 și adoptat prin Legea nr. 32 din 18.03.2021: „Alocațiile pentru merite deosebite față de stat, stabilite în conformitate cu prezenta lege, se acordă din mijloacele bugetului de stat de către organele de asigurări sociale. Acesta ar însemna 30000 lei anual, pentru 5 beneficiari, în acest moment.”.

În contextul celor expuse, în cazul în care toți 5 potențiali beneficiari vor depune cererea cu documentele necesare în termen de pînă la 31.12.2021 pentru a solicita acest drept, vor fi necesare suplimentar 22500 lei pentru 9 luni ale anului 2021 (aprilie – decembrie 2021) (5 persoane X 500 lei X 9 luni = 22500 lei).

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare:

Pentru implementarea modificărilor operate în Legea nr. 190/2003, va fi necesar de modificat Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1413/2003.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului:

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ a fost plasat pe pagina electronică: particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/8373.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul și nota informativă vor fi plasate pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md și pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, la compartimentul Transparența, secțiunea Proiecte supuse consultărilor publice, conform procedurii stabilite.

8. Constatările expertizei anticorupție

Se va completa urmare efectuării expertizei de către Centrul Național Anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate.

Nu se aplică.

10. Constatările expertizei juridice

Se va completa urmare efectuării expertizei de către Ministerul Justiției.

11. Constatările altor expertize

Nu se aplică.

MINISTRU

Marcel SPATARI